

Criteria om NT2-lesmateriaal te beoordelen

1 mei 1992

Auteur: Piet van Avermaet

Volume: 21

Nummer: 5

Pagina's: 32-40

Documenten

- [vonk_jrg21_081.pdf](#)

32 criteria om nt2 les materiaal te beoordelen piet van avermaet voortdurend zijn we op zoek naar een lespakket dat een pasklare oplossing kan bieden voor een hele reeks onderwijsaspecten ook zoeken we koortsachtig naar het lesmateriaal dat als een maatpak past voor taalonderwijs aan anderstaligen nog los van het feit of het didactisch verantwoord is kan je echter stellen dat het leermiddel dat een pasklare oplossing tracht te bieden niet bestaat en vermoedelijk ook nooit zal bestaan de klassituatie van elke lesgever is daarvoor meestal te specifiek de gekozen thema's zijn niet voor elke doelgroep bruikbaar en soms is een ontwikkeld lespakket vanuit geografisch oogpunt te plaatselijk gebonden boven dien is het een didactische misvatting te denken dat een lespakket voldoende oefenmateriaal kan bevatten in een leermiddel kunnen hooguit enkele voorbeeld oefeningen zitten maar die kunnen nooit toereikend zijn om iets echt vast te zetten laat staan op communicatief niveau te verwerken je moet als leerkracht steeds op zoek gaan naar aanvullend oefenmateriaal en lespakket mag geen doel op we mogen ons echter niet blindelings laten zijn anders komt de transfer leiden door het lesmateriaal zonder na te denken van de onderliggende taalvaardig gaan of de opbouw degelijk is en beantwoordt de heidsprincipes in het gedrag wordt aan recente theoretische en didactische principes inzake nt2 onderwijs zie gebruik van het lesmateriaal verder doelstellingen de effecten van het gehanteerd maar er is geen enkele garantie gebruik van nt2 materiaal op de taalvaardig inzake overdracht van deze principes naar digheid en het taalverwervingsproces zullen andere vakken een lespakket daarentegen mede afhankelijk zijn van de mate waarmee dat zo is opgebouwd dat het de gebruiker ontwikkelaars met uitgangspunten voor een aantal taalvaardigheidsprincipes in de taalonderwijs aan anderstaligen rekening vingers leert krijgen biedt meer garanties houden voor de overdracht van deze principes naar in dit artikel worden een aantal criteria aan andere vakken gereikt om lesmateriaal te beoordelen en om tegelijkertijd kan echter niet ontkend worden taalleermiddelen voor anderstaligen te verdedigen dat leermiddelen een belangrijk deel gelijken deze criteria worden in een 8 tal van ons onderwijs

vormen we voelen ons paragrafen puntsgewijs aangegeven de soms op drijfzand wanneer we de houvast vetgedrukte gedeelten zijn cruciale aan van een taalpakket missen zonder een dachtspunten minimumvoorwaarden als het goed gestructureerd taalpakket zien we ware de overige aspecten zijn meer wense soms geen lijn meer in datgene wat we lijke aandachtspunten in een slotparagraaf aanbieden en zo n leerlijn als leidraad heb wordt het merendeel van de onontbeerlijke ben is uiterst belangrijk voorwaarden nog eens geïnventariseerd 21e jaargang nummer 5 mei juni 1992 achtergronden soms aangewezen zijn dat een nt2 pakket aansluit bij een nt1 leermiddel of dat de ontwikkelaars met de inpasbaarheid van het een optimale basis om een goed leermid materiaal in het curriculum rekening hebben del te ontwikkelen is een samenwerking gehouden tussen mensen vanuit verschillende discipli nes wetenschappers unguistiek pedago giek begeleiders en lesgevers kunnen doelgroep behoeften elk vanuit hun vakgebied bijdragen leveren een lesgever kan de didactische en organi satorische aspecten in het oog houden in principe heeft een materiaalontwikkelaar een wetenschapper kan vanuit linguistische een bepaalde doelgroep voor ogen in eer hoek een bijdrage leveren de begeleider ste instantie is het belangrijk om na te kan de overdraagbaarheid van de taalvaar gaan of de d oe lgroep voldoende duide digheidspincipes verwerkt in het ontwikkel lijk is omschreven leeftijd voor anderstali de materiaal bewaken als je leermiddelen gen of nederlandstaligen of beide groepen met elkaar vergelijkt ga dan na wie bij de klassikaal individueel of te gebruiken in klei ontwikkeling ervan betrokken is ne groepen niveau en veronderstelde voor kennis wetenschappelijk onderzoek draagt bij tot de ontwikkeling van nieuwe en het aan bovendien m oe t er nagegaan worden scherpen van reeds bestaande linguistische of het ontwikkelde materiaal beant theorieen inzake t2 verwerving het is wordt aan de vooropgestelde doel belangrijk om na te gaan of materiaal groep om uiteenlopende redenen durft dit ontwikkelaars terugvallen op recente wel eens niet zo te zijn vanuit economische nt2 principes zie verder doelstellingen overwegingen gebeurt het wel eens dat de omschreven doelgroep van een lespakket al wanneer je materiaal met elkaar vergelijkt te ruim geformuleerd wordt beoordeel het is het ook belangrijk om na te gaan of het materiaal grondig zo kan het zijn dat de ontwikkelde materiaal aansluit bij een empi woordenschat de verhalen de thema s het rische realiteit elk leermiddel heeft een prentmateriaal boven of onder de beoog doelgroep doelstellingen leerstofinhouden de leeftijdsgroep zitten voor ogen hee ft men voorafgaand aan de ontwikkeling van een lespakket afhankelijk van de gekozen doelg ro ep onderzocht wat de behoe ften van de moe t een materiaalontwikkelaar met betrokken d oe lgroep zijn hoe bepaalde specifieke linguistische aspecten reke taalvaardigheden geoperationaliseerd ning houden in dit verband zijn de behoef kunnen worden ten van de betrokken doelgroep belangrijk voor neveninstromers zijn die anders dan de betrouwbaarheid van een leermiddel voor onderinstromers de lijn van taalvaar neemt toe als het eerst is uitgeprobeerd digheden waarbinnen gewerkt wordt de prefereer een lespakket dat in een experi woordenschatlijn de thematische lijn zijn mentele fase zijn bruikbaarheid heeft be we verschillend van doelgroep tot doelgroep zen is er re kening gehouden met de speci de plaats van nt2 onderwijs en bijbeho fieke etnische en culturele achter-

grondrend lesmateriaal in ons curriculum is niet van de d o e l g r o e p v o o r i e d e r e e n e v e n d u i d e l i j k v o o r d e i n t e g r a t i e v a n n t 2 i n h e t o n d e r w i j s k a n h e t m e i j u n i 1992 nummer 5 21e jaargang i i 34 doelstellingen verkleinen hun kansen voor een goede integratie in de samenleving en op de arbeidsmarkt in het bijzonder algemene doelstellingen in eerste instantie moet dan ook aan de vereiste taalvaardigheden gewerkt worden ook hier geldt dat een duidelijke omschrijving zodat de leerder in verschillende situaties ving noodzakelijk is wanneer leerlingen of en omgevingen kan participeren voor kin cursisten op hun taalvaardigheid getoetst deren en jongeren zijn dit schoolse taalvaar zijn of je hebt zelf van hen een taalbeeldigheden die nodig zijn om in het onderwijs gemaakt is het aangewezen een taalleer te kunnen participeren voor volwassenen middel te kiezen dat aansluit bij het taal gaat het om taalvaardigheden die vereist vaardigheidsniveau waarrond gewerkt moet zijn in dagdagelijkse omgangssituaties en in worden duidelijk omschreven doelstel specifieke situaties zoals de werkomgeving lingen zijn dan ook onontbeerlijk 2 functionele aspecten gaan vooraf aan de invoering van een nt2 leermiddel vormelijke heeft tot doel om een positief effect op het uit het voorgaande punt vloeit voort dat de taalverwervingsproces van anderstaligen te leerder in eerste instantie moet kunnen bewerkstelligen om enig effect te kunnen functioneren in zijn omgeving school meten zowel op het niveau van tempo als werk als de taalvaardigheid van de leer van structuur van taalverwerving zijn alge der te beperkt is om algemene kennis te mene doelstellingen essentieel zij moeten verwerven dan heeft het ook geen zin om als referentiepunt voor het te toetsen effect systematisch aan de vorm van taal te wer fungeren ken zinsleer spelling aangezien dit een taalkennisaspect bij uitstek is bovendien is de geformuleerde doelstellingen moe de leerder met de kennis van deze vormelij ten hun vertaling vinden in het ontwik ke aspecten niets als hij onvoldoende taal kelde materiaal ga na of de vlag de lading vaardig is om deze te begrijpen en te dekt het gebeurt wel eens dat de discre gebruiken pantie tussen algemene doelstellingen en materiaal groot is a recept tie gaat vooraf aan produk tie in een natuurlijk taalverwervingsproces zien doelstellingen moeten aansluiten bij de we dat receptie steeds vooraf gaat aan pro doelgroep die de materiaalontwikkelaar duktie een leerder leert eerst een taal voor ogen heeft begrijpen voor hij ze gaat gebruiken deze twee processen lopen in principe nooit vertrek bij de beoordeling van doelstellin parallel tussen het begrijpen van talige gen o a van de volgende nt2 uitgangs aspecten en die kunnen gebruiken ligt punten soms een periode van maanden het is voor de meeste leerdere bovendien cogni 1 taalvaardigheid primee rt op taalkennis tief te belastend wanneer het receptieve en in het onderwijs wordt kennis overgedragen produktieve proces gelijk lopen zowel in via taal het verwerven van deze kennisas het mondelinge als schriftelijke taalaanbod pecten helpt de leerder verder om weer ten aanzien van veel leerdere zien we echter nieuwe kennis op te nemen en te verwer dat deze twee processen al te veel parallel ken wanneer echter de noodzakelijke taal lopen te snel wordt er van de leerder vaardigheden ontbreken om de aangebo gevraagd om de aangeboden taal te den kennis en informatie te begrijpen en te gebruiken neem als voorbeeld woorden verwerken raken zij hopeloos achter en schat voordat de leerder de tijd heeft 21e jaargang nummer 5 mei juni

1992 35 00111110111111n gehad om de aangeboden en gesemanti een verhaal kunnen vertellen associaties seerde woordenschat vast te zetten in het kunnen maken is een andere complexe geheugen moet hij er al allerlei zinnen mee taal-functie ook die moet stapsgewijs geoe maken zie verder leerstofopbouw fend worden van minder complex naar complex als leerlingen deze taal-functie niet 4 klemtoon op schoolse taalvaardigheid verworven hebben kunnen ze bijvoorbeeld dit uitgangspunt is met name van belang bij geen associaties tussen tekstgedeeltes leg kinderen en jongeren die onderwijs lopen geen associaties kunnen maken is nochtans anderstaligen hebben die taalvaardigheden een veel voorkomende vaardigheid die bij nodig die vereist worden om op school te verschillende tekstopdrachten als gekend kunnen functioneren de kennis die leerlin verondersteld wordt geen nodig hebben om door te stromen en die tot emancipatie kan leiden wordt over 6 mondelinge vaardigheden gaan voor wegend op school aangeboden vandaar af aan schriftelijke dat zij ook die schoolse taalvaardigheden ai te vaak kan vastgesteld worden dat tege moeten verwerven lijktertijd aan mondelinge en schriftelijke vaardigheden gewerkt wordt net zoals bij 5 aandacht voor woordenschat en taal receptie en produktie is het op hetzelfde functies moment werken aan deze twee vaardighe de kennis van een aantal grammaticale den cognitief te belastend bovendien geldt structuren geeft de teerder de mogelijkheid ook hier dat in een natuurlijk taalverwer om die toe te passen het is echter niet vingsproces mondelinge vaardigheden aangewezen allerlei grammaticale structu eerst verworven worden en pas later schrif ren aan te leren en te oefenen wanneer de telijke geef de leerder de tijd om datgene teerder over onvoldoende of geen woorden wat mondeling is aangeboden ook eerst te schat beschikt om deze grammaticegels verwerken op toe te passen je hebt als metselaar niets aan de kennis van het maken van 7 interactie en communicatieve vaar mortel als er geen bakstenen voorhanden digheden staan centraal zijn woordenschat moet dus prioritaire voor een taalleerder is het belangrijk om aandacht krijgen woorden begrijpen en met anderen te kunnen communiceren van kennen geeft de leerder de kans om infor uit een sociaal emancipatorisch en integra matie en instructies te begrijpen bovendien tief oogpunt maar dit is even belangrijk leert hij via de kennis van woorden steeds vanuit linguïstisch oogpunt een goed taal nieuwe woorden bij leermiddel moet voorzien in allerlei activitei naast de nood aan woordenschat om te ten die de interactie tussen lesgever en kunnen functioneren in de school werkom teerder en tussen teerders onderling maxi geving zijn ook taal-functies van prioritair maliseren en optimaliseren goede interac belang een voorbeeld van een complexe tie activiteiten verhogen de hoeveelheid taal-functie in het onderwijs is een tekst kun taalaanbod ten aanzien van de teerder van nen samenvatten het beheersen van deze de meest recente taalverwervingstheorieen functie kan men niet plots van de leerling weten we dat frequent en contextgebonden eisen maar moet stapsgewijs geoefend taalaanbod in positieve zin bijdraagt tot het worden kinderen moeten dus eerst minder taalverwervingsproces naast taalaanbod is complexe taal-functies verwerven die op ook produktie een component van interac deze complexe functie voorbereiden denk tie mogelijkheden tot produktie zijn voor de maar aan een verhaal stapsgewijs en chro taalleerder essentieel op die wijze kan hij nologisch kun-

nen weergeven verbaal of datgene wat hij verworven heeft ook leren non verbaal of de centrale betekenis van gebruiken hij kan de hypothesen die hij op mei juni 1992 nummer 5 21e jaargang vit 36 basis van het taalaanbod heeft gevormd laten functioneren in het schoolse gebeuren toetsen in een interactie proces kan op de of werknemers in een bedrijf dan moet produktie van de eerder verbaal gere de gekozen leerstof die vaardigheden om te ageerd worden een systematische positie kunnen participeren bevatten de leerin ve feedback geeft de eerder de kans zijn houd moet aansluiten bij de geformuleerde hypothese bij te stellen leerde doelstellingen de vooropgestelde doelstellingen moeten rekening houdend met behoeften zoveel mogelijk aansluiten bij het reguliere doelgroep en doelstellingen is de selectie curriculum ze hebben aandacht voor de tie van leerinhouden uiterst belangrijk vaardigheden die in de school vereist worden houden rekening met de gewone klas bij het criterium algemene doelstellingen situatie en trachten daar zoveel mogelijk stelden we reeds dat er prioritaire aandacht aansluiting bij te vinden bovendien zijn ze naar woordenschat en taalfuncties moet gericht op een optimale participatie in het gaan wanneer woordenschat en taalfunc onderwijs ties centraal staan moet in het leermiddel duidelijk aangegeven zijn hoe die zijn geselecteerd met andere woorden welke specifieke doelstellingen selectie criteria zijn gehanteerd en of op welke woordfrequentie of taalfunctioneel er bestaan leermiddelen waarin soms ten heeft men zich gebaseerd maar een paar algemene meestal vage doelstellingen zijn terug te vinden een ander belangrijk criterium bij het vergoeden pakket moet per onderdeel gelijken van nt2 leermiddelen is de mate goed geformuleerde en concrete doel van contextgebondenheid het taalaanbod stellingen bevatten moet in een zinvolle context ingebed zijn deze doelstellingen vormen de basis voor de concretisering van een eerder de aangeboden leerinhouden moeten ontwikkelde taalvaardigheidslinje zo n regelmatig herhaald worden masterplan moet terugvallen op de gekozen doelgroep en de behoeften die voor die taal en cognitie ontwikkelen zich bij kinde doelgroep gelden ren in een normaal verwervingsproces vrij parallel bij anderstaligen lopen het cognitie concrete taaldoelstellingen moeten aan ve en het nt2 ontwikkelingsniveau meestal dacht hebben voor de verschillende vaar niet parallel bijvoorbeeld een anderstalige digheden van taal rekening houdend met leerling die in het tweede leerjaar van de principes die reeds in de algemene doel lagere school zit staat in zijn cognitieve ont stellingen zijn aangestipt wikkeling verder dan in zijn nt2 taalvaardigheidsontwikkeling bij het vergelijken van verschillende nt2 leermiddelen is het leerstofopbouw belangrijk te kijken naar de relatie tussen de en leerinhoud gekozen leerinhouden en het cognitief ont wikkelniveau van de beoogde doelgroep zo is het perfect realiseerbaar om leerinhoud een interessante tekst aan te bieden aan anderstalige leerlingen van 14 jaar die wanneer een nt2 leermiddel tot doel zowel inhoudelijk als naar begripsniveau op heeft leerlingen zo optimaal mogelijk te hun niveau staat vitt 21e jaargang nummer 5 mei juni 1992 37 000amilltk leerstofopbouw deelaspect van meerdere items aangepakt in een volgend thema komt een ander deel ga na of het materiaal in losse lessen is aspect van dezelfde items aan bod bij een uitgewerkt of het leermiddel enkel wat cyclische ordening wordt meestal wel van ideeën en aanwijzingen geeft of het daar een cursorische li-

jn uitgegaan het verdient entegen thematisch is opgebouwd een de voorkeur te opteren voor een cycli goed nt2 leermiddel zou bij voorkeur sche benadering het principe van herha thematisch cursorisch moeten zijn the ling is zo automatisch ingebouwd en ver ma s moeten aansluiten bij de leefwereld schillende leerlijnen kunnen geïntegreerd van kinderen bovendien moet een goed aangeboden worden nt2 leermiddel cursorisch opgebouwd zijn alle taal oefeningen woordenschat gram andere aspecten maticale constructies die in het leermid del aanwezig zijn moeten verwerkt worden het ontwikkelde lesmateriaal moet in een lijn die van makkelijk naar moeilijk intercultureel van aard zijn dat mag zich gaat niet beperken tot een paar andersklinkende namen of tekeningen foto s van personen de gekozen leerin houden moeten de die een andere huidskleur hebben de vooropgestelde taalvaardigheden op een gekozen thema s en lesonderwerpen moe gestructureerde wijze oefenen in de leer ten intercultureel uitgewerkt worden dat stof moet een duidelijke chronologische betekent dat bij de keuze van teksten ver lijn zitten een opbouwende moeilijk halen liedjes zowel de overeenkomsten heidsgraad schoolse taalvaardigheden die als de verschillen tussen verschillende cul makkelijk zijn of frequent voorkomen turen aan bod moeten komen vanuit cog komen eerst aan de orde nitief oogpunt moet intercultureel uitgewerkt nt2 materiaal bijdragen tot de informatie bij het ordenen van de in te oefenen overdracht van verschillen en overeenkom taalvaardigheden moet uitgegaan wor sten vanuit affectief oogpunt moet het den van een procesmatige benadering materiaal bijdragen tot het leren aanvaarden zo moet er bij woordenschat eerst een fase van de waarden en normen van iemand zijn waarin woorden in een goede context met een andere culturele achtergrond en worden aangeboden daarop moet een het leren relativieren van de waarden en nor semantiseringsfase volgen de betekenis men van iemands eigen cultuur vanuit atti van het woord duidelijk maken die moet tudineel oogpunt moet het materiaal activi dan weer gevolgd worden door een consol teiten aanreiken opdat men een attitude ideringsfase zorgen dat het woord vastge leert aan nemen die er toe bijdraagt de zet wordt bij het teerder eigen culturele en talige waarden te relative ren en die van anderen positief te benade een leermiddel kan kiezen voor een lineai ren bij dit laatste denken we aan een bij re of voor een cyclische benadering bij een drage tot anti racistisch onderwijs lineaire ordening wordt elk item uitputtend en volledig behandeld en pas dan wordt de principes zoals hierboven geschetst naar een volgend item overgestapt er gelden niet alleen voor nt2 leermiddelen wordt meestal niet van een opbouwende lijn maar hebben uiteraard ook betrekking op in moeilijkheidsgraad uitgegaan bij een alle andere lesmaterialen cyclische ordening worden die aspecten die het makkelijkst verworven worden eerst behandeld tegelijkertijd wordt er dus een mei juni 1992 nummer 5 21e jaargang n 38 solulaml lesverloop geeft de handleiding tips voor het gebruik van ander mate ri aal denk maar aan taal spelletjes prentenboeken beoordeel het stramien van de uitgewerk te lessen is de handleiding gebruiksvriendelijk is er een goede verwijsstructuur naar het lesma een lesverloop kan soms vrij steriel en teriaal voorzien vastomlijnd zijn of het kan creatieve alterna tieven bieden de gekozen lijn moet aanslui ten bij algemene en specifieke nt2 onder organisatie en werkwijze wijsprincipes zie achtergronden en doelstellingen en bij de geeigende

manier van lesgeven van elke leerkracht beginsituatie ga na of de materiaalontwikkelaars een instructie handleiding aanvangsniveau van taalvaardigheid aangeven neveninstromers beginnende sprekers van het nederlands halfgevorderd ga in eerste instantie na of er een handleiding gevorderden ding aanwezig is het is essentieel om weten welke de handleiding van een degetalige beginsituatie van de leerlingen of lijke inhoudstafel is voorzien dan wel of cursisten moet zijn om een leermiddel te die tot een kort inleidend hoofdslokje kunnen selecteren van het leermiddel is herleid toets de mate van samenhang tussen het is de structuur van de handleiding duidend door de makers vooropgestelde aanvangslijk zijn de voornoemde onderdelen achter niveau en het ontwikkelde materiaal het grondinformatie behoeften doelgroep zou wenselijk zijn mochten de makers van doelstellingen overzichtelijk omschreven een lespakket een diagnostisch toetsinstrument ontwikkeld hebben om na te gaan of is de handleiding uitsluitend algemeen van het geselecteerde leermiddel aansluit bij de aard of zijn er per les instructies voorzien beginsituatie van de leerlingen of de cursisten bevat de handleiding voldoende didactische en organisatorische aanwijzingen werkvormen en organisatie is de discrepantie tussen handleiding en lesmateriaal niet te groot de inhoud afhankelijk van de opdracht die je als leer en vormgeving van het uitgewerkte lesmateriaal hebt moet je nagaan of het materiaal beantwoordt niet altijd aan de doelaal gemaakt is voor klassikaal gebruik voor groepomschrijving de doelstellingen de kleine groepen of om individueel mee te werken de didactische uitgangspunten zoals die werken meestal worden er activiteiten aan beschreven zijn in de handleiding zo kan geboden voor meer dan een niveau binnen bijvoorbeeld in een handleiding aangegeven een groep bekijk welke van de hier aangegeven worden dat men van een functioneel notie geven groepsvormen het meest frequent nelem benadering uitgaat terwijl het uitgevoerd voorkomt werkte lesmateriaal eerder grammaticaal van aard is bij het vergelijken van nt2 leermiddelen is 2 jaargang nummer 5 mei juni 1992 39 ousimil een volgend criterium de mate van creatief ga na welke evaluatievormen worden gebruik van verschillende werkvormen de gebruikt die moeten ook receptief en pro beoogde taalvaardigheden moeten opduktief van aard zijn aansluitend bij de een speelse en natuurlijke manier worden werkvormen den ge oefend denk aan taalspelletjes korte dialogen beeldverhalen luister spelletjes bovendien moeten de geko vormgeving presentatie zen werkvormen passend zijn voor de te oefenen taalvaardigheden layout de geselecteerde en uitgewerkte werkvormen moeten motivatieverhogend werken nt2 materiaal zou als doel moeten een leuke oefening een aangename werk hebben de taalvaardigheid van leerlin vorm een tekst die de leerder boeit materi gen of cursisten te vergroten en de motiaal dat aansluit bij de interesses van de vatie te prikkelen uitgewerkt materiaal leerder zullen motiverend werken er zal moet dan ook aantrekkelijk en nuttig zijn dan met meer enthousiasme aan de oefeningen en de tekst gewerkt worden een visueel materiaal moet de inhoud onder verhoogde motivatie kan een positief effect steunen de prenten foto s moeten ech hebben op het proces van taalverwerving ter duidelijk zijn en mogen geen aanleiding tot verwarring geven bij de geselecteerde werkvormen moet er een onderscheid gemaakt worden tussen tekeningen moeten een eigentijdse stijl receptief en produktiefgexichte activiteiten hebben al-

bankelijk van het taalvaardigheidsniveau van de leerder zal het receptieve begrip het materiaal moet stevig zijn en verzorgd matige of het produktieve het meest uitgegeven beklemtoond moeten worden oefeningen met aandacht voor de receptieve taalvaardigheid de handleiding en het leerlingenmateriaal digheid gaan steeds vooraf aan oefeningen moeten praktisch en overzichtelijk zijn de die de produktieve taalvaardigheid oefenen lay out moet verhelderend werken en de inhoud moet goed aangegeven zijn vergelijk de leermiddelen ook op de differentiatievormen die worden voorgesteld het audio visuele materiaal moet even een goed pakket zou schoolinteme eens duidelijk zijn als er cassettebandjes en klasinterne differentiatie mogelijkheden bij zijn beluister ze dan om kwaliteit en den moeten bieden er moet differentiatie begrijpelijkheid na te gaan voorzien worden op het niveau van taalvaardigheid cognitieve moeilijkheidsgraad organisatie leerstijl autochtonen allochtonen minimumvoorwaarden voor een goed leermiddel een samenvatting evenlunnan vergelijk leermiddelen op de aanwezigheid een goed leermiddel moet zich base van evaluatiemomenten een systematiseren op de meest recente linguïstische theoretische evaluatie is noodzakelijk om te rieren inzake verwerving dit houdt in dat toetsen of de vooropgestelde doelstellingen van de volgende uitgangspunten moet lingen bereikt zijn vertrokken worden mei juni 1992 nummer 5 21e jaargang taalvaardigheid primeert op taalkennis in een zinvolle context ingebed zijn functionele aspecten gaan vooraf aan vormelijke de leerinhouden die aangeboden worden receptie gaat vooraf aan taalproduktie moeten regelmatig herhaald worden klemtoon op schoolse taalvaardigheid met daarbinnen aandacht voor voor het ontwikkelde lesmateriaal moet duidenschat en taalfuncties lijken intercultureel zijn mondelinge vaardigheden gaan vooraf aan schriftelijke leer-middel moet van een welbepaald interactie en communicatieve vaardig aanvangsniveau uitgaan en dit ook aangeheden staan centraal ven kijk ook of het in overeenstemming is met het ontwikkelde materiaal in het algemeen het lesmateriaal moet voor een duidelijk meen kan trouwens gesteld worden dat het omschreven doelgroep ontwikkeld zijn het belangrijk is om te kijken of er geen te grote moet met de etnische en culturele specifieke discrepantie is tussen wat de handleiding teit van de beoogde doelgroep rekening zegt en hoe het concrete materiaal is ont houden het ontwikkelde materiaal moet wikkeld bovendien aansluiten bij de behoeften van de vooropgestelde doelgroep een goed pakket moet een aantal evaluatievormen hanteren om na te gaan of doelstellingen zowel algemene als specifieke aangeboden taalvaardigheden verworven per les zijn een essentiële voorwaarde ven zijn voor een goed leermiddel zij moeten terug vallen op voornoemde principes met een goed pakket moet zowel school name de specifieke doelstellingen moeten interne als klasinterne differentiatiemogelijk de eerste stap zijn in de concretisering van heden bieden taalvaardigheidlijnen de leerinhoud van een pakket moet aansluiten op de eerder geformuleerde pijler van avermaet doelstellingen steunpunt nederlands als tweede taal blijde inkomststraat 7 selectie en ordening zijn twee belangrijke 3000 leuven aspecten bij de ontwikkeling van een les pakket de ontwikkelaar moet duidelijk aan geven welke criteria voor de selectie en ordening van de leerinhoud zijn gehanteerd met andere woorden volgens welke criteria zijn woordenschat taalfuncties geselecteerd en geordend in eerste

instantie moet ten de behoefte en de leeromgeving van de leerder als voor-
naamste selectiecriteria 1 deze tekst is een aangepaste versie gebruikt worden op
het niveau van orde van een eerder verschenen artikel over dit ning van taal-
vaardigheden moet uitgegaan onderwerp worden van een procesmatige benader-
ing van avermaet piet aandachtspunten om een goed nt2 leermiddel zou bij
voorkeur leermiddelen te vergelijken een keuzewij thematisch cursorisch moeten
zijn zer in gids voor het basis onderwijs wolters samsom 1991 het taalaanbod in
een nt2 pakket moet 21e jaargang nummer 5 mei juni 1992